

РЕЗЮМЕ НА ТРУДОВЕТЕ

на гл. ас. д-р Иван Стефчов Стойнев,

кандидат в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. ПРАВО (Право на Европейския съюз), обявен от СУ „Св. Климент Охридски“ в ДВ, бр. 33 от 17.04.2018г.

За участие в конкурса е представен списък с научни публикации по Право на Европейския съюз, които не повтарят темата на докторската дисертация и са публикувани след защитата на дисертационния труд за придобиване на научната и образователна степен „доктор“. В обявения конкурс кандидатът участва с 1 монографично изследване, 1 студия и 6 статии.

Монографично изследване

1. Иван Стойнев, Правен режим за защита на конкуренцията в ЕС. Том I. Антикартелно право Сиела, София, 2018, 420 стр., ISBN:978-954-28-2632-3

Представеният в конкурса монографичен труд е в обем от 420 стр. и се състои от Увод, шест глави, разпределени в три части, и заключение. Трудът е първото в България цялостно изследване на забраната, съдържаща се в чл. 101 от Договора за функциониране на Европейския съюз („ДФЕС“), относно сключване на споразумения, приемането на решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, имащи за цел или резултат нарушаването, ограничаването или предотвратяването на конкуренцията във Вътрешния пазар на ЕС. За изследването на проблематика е използван богат научен апарат, включващ 97 монографии, студии и статии на български, английски, френски и немски език, 26 нормативни акта на производното право на ЕС, 57 решения на Европейската комисия, 183 съдебни решения, от които 179 на СЕС и 4 на Върховния съд на Съединените американски щати.

На основата на задълбочен анализ на уредбата на първичното и производното право на ЕС, на прегледа на икономическите теории, стоящи в основата на политиката на защита на конкуренцията в ЕС, и критично коментираната административна и съдебна практика е разработена цялостна концепция за анализ и оценка на поведението на предприятията на пазара с оглед правилата на антикартелното законодателство на наднационално равнище.

В първите две глави на труда, съставляващи част първа от него, се разглеждат двете

фундаментални икономически концепции в европейското конкурентно право- концепцията за пазарната мощ и концепцията за предприятието.

Концепцията за пазарната мощ е съвременен израз на възможността едно предприятие да не се съобразява с конкурентния натиск, упражняван от другите субекти на пазара. Тази мощ води след себе си до дисбаланс в нормалното функциониране на правилата на конкуренцията, което се основава на равновесието, изградено между търсенето и предлагането от страна на участниците на пазара при реализирането на техните стопански стратегии. От тази гледна точка установяването на пазарна мощ повдига въпроса за превантивен контрол и за коригираща намеса от страна на органите по защита на конкуренцията, което е и една от основните цели на правния режим за защитата на конкуренцията в Европейския съюз (Глава II). Видно от казаното до тук, тази концепция е неразривно свързана с другата фундаментална концепция, а именно тази за предприятието. Пазарната мощ задължително се свързва с конкретни субекти, които следва да бъдат идентифицирани както от гледна точка на осъществяваната от тях стопанска дейност, така и посредством обхвата на тази дейност. А това идентифициране в тези му две измерения е в основата на определянето на приложното поле на европейското конкурентно право (Глава I).

В Глава I се проследява историческото развитие и утвърждаване в практиката на СЕС на понятието предприятие, като се извежда на преден план избраният от Съда функционален подход на дефиниране. Анализът на даденото в решението по дело *Hofner and Elser v. Macrotron* (СЕО, Решение от 23 април 1991 г., *Klaus Hofner et Fritz Elserv. Macrotron*, C- 41/90, EU:C:1991:161) определя ясно показва желанието на Съда по един недвусмислен начин да акцентира върху икономическия, стопански характер на дейността, независимо от правно-организационната форма на дадения субект. В главата е направена детайлен анализ на дефинирането на понятието стопанска дейност, като в същото време са изведени трите основни хипотези, при които независимо че процесната дейност покрива елементите на даденото от Съда понятие, поради наличието на допълнителен елемент, изразяващ се било в упражняването на публична власт, било в упражняването на дейности от изключителен социален характер, било в дейности, свързани с полагането на труд, тези дейности не следва да бъдат квалифицирани като стопански и следователно субектите, които ги упражняват, не могат да бъдат квалифицирани като предприятия. В тази връзка е проследена и практиката на Съда относно прилагания от него релятивистичен подход, прилаган спрямо субекти, които упражняват едновременно някоя от дейностите, които изключват икономическия ѝ характер и такива, които са чисто икономически. Специално

внимание в главата е отделено и на въпроса за автономността на поведението на субекта, като елемент от квалификацията му като предприятие по смисъла на чл. 101 и чл. 102 ДФЕС. За да може един субект да бъде квалифициран като предприятие по смисъла на правилата на конкуренцията в ЕС, освен да осъществява стопанска дейност, то следва да я осъществява при наличието на стопанска независимост, т.е. да разполага с възможността свободно и независимо да определя пазарната си стратегия и поведение.

Освен понятието за предприятие, в Глава I е разгледно и още едно понятие, служещо за определяне приложното поле на правния режим за защита на конкуренцията в ЕС, а именно понятието за засягане на търговията между държавите членки. Неговото значение, съдържание и обхват са изведени по тълкувателен път от СЕС в практиката му по прилагане на чл. 101 и чл. 102 ДФЕС. Именно поради това специално внимание е отделено отново на съдебната практика, но освен нея са анализирани и разпоредбите на актовете на производното право, които използват това понятие именно като елемент от определяне на приложимостта на съюзната регламентация. Специално внимание е отделено на доктрината *de minimis*.

В Глава II е обърнато специално внимание на концепцията за пазарната мощ на предприятията. Както вече бе отбелязано, концепцията за пазарната мощ е съвременен израз на възможността едно предприятие да не се съобразява с конкурентния натиск, упражняван от другите субекти на пазара. В същото време, независимо че повече от 40 години тя е прилагана по отношение както на забраната по чл. 101 ДФЕС, така и по отношение на забраната по чл. 102 ДФЕС, относително късно Европейската комисия закрепва тази концепция в правен акт, при това недвусмислено посочвайки, че анализът на пазарната мощ е елемент от анализа по прилагане на правния режим за защита на конкуренцията в ЕС.

Значението на пазарната мощ за конкурентния анализ произтича от факта, че тази мощ води след себе си до дисбаланс в нормалното функциониране на правилата на конкуренцията, което, както вече бе отбелязано, се основава на равновесието, изградено между търсенето и предлагането от страна на участниците на пазара при реализирането на техните стопански стратегии. От тази гледна точка установяването на пазарна мощ повдига въпроса за необходимостта от превантивен контрол и коригираща намеса от страна на органите по защита на конкуренцията. Търсенето на отговор на този въпрос е в основата на дебата, воден в продължение вече на повече от век както от икономисти, така и от юристи относно характеристики на пазарната мощ, нейната връзка с благосъстоянието (както на потребителите, така и на икономиката като цяло) и методите за установяване на

наличието ѝ.

Именно към изясняването на тези три елемента е насочена и аргументацията в разглежданата глава. Направен е задълбочен преглед на развитието на икономическата и правна доктрина относно връзката между пазарната мощ и благосъстоянието на потребителите, като особено внимание е отделено на дебата между двете доминиращи школи- Харвардската и Чикагската. Този дебат не остава извън полезрението на европейските институции, отговорни за прокарването на политиката по конкуренция. Направеният внимателен преглед на първите съюзни правни актове, в които се споменава концепцията за пазарната мощ, разкрива подход на възприятие от страна на ЕК, сходен с подхода на Чикагската школа. В своите Насоки от 2004г. относно прилагането на чл. 81, пар. 3 от Договора (днес чл. 101, пар. 3 ДФЕС) Комисията възприема пазарната мощ като функция от липсата или слабостта на ефективен конкурентен натиск, който да дисциплинира предприятията, но ясно посочва, че сам по себе си фактът, че предприятията определят цени над своите пределни разходи, не означава автоматично, че конкуренцията на пазара не действа. Необходимо е да бъде анализирано въздействието, което има тази мощ върху дадения пазар. Тоест оценката на въздействието на пазарната мощ върху конкуренцията е въпрос на степен. В тази връзка основният въпрос, пред който са изправени органите по защита на конкуренцията и ЕК, е каква методология следва да бъде приложена, за да може да бъде определена тази степен на пазарна мощ.

Именно върху методологията, избрана от Комисията, е посветен вторият раздел на разглежданата глава. Направен е задълбочен анализ на дефинирането на релевантния продукт, географски и времеви пазар, като централен елемент от методологията. По един достъпен и систематизиран начин са представени основните аналитични инструменти за определянето на тези пазари, като акцентът е поставен върху различните количествени показатели и тестове, ангажирани от ЕК в анализа си.

Анализът на пазара е необходим, за да бъде определен пазарният дял на предприятията. В продължение на няколко десетилетия, особено под влиянието на Харвардската школа и парадигмата Structure- Competition- Performance, размерът на пазарните дялове обикновено се е възприемал като основен показател за пазарната мощ на предприятията. Развитието на новата индустриална икономика донякъде постави под въпрос този подход, но и към днешна дата пазарните дялове имат важна роля като инструмент на политиката на конкуренцията. Това заключение е потвърдено в главата както от прегледа на теорията, така и от практиката на органите по защита на конкуренцията и в частност на ЕК.

Специално внимание в главата е отделено на още два елемента от анализа на пазарната мощ. Първият от тях са т.нар. бариери пред навлизане на пазара. Систематизирани и анализирани са различните видове бариери, като е изследвано и тяхното влияние върху преценката за наличието на пазарна мощ. Вторият елемент е свързан с наличието на определени нива на компенсаторна покупателна мощ, които следва също да бъдат включени при оценката на пазарното положение на предприятията.

Следващите две глави от монографичния труд са посветени на анализа на основния състав на нормата на чл. 101 ДФЕС.

Член 101 ДФЕС възпроизвежда без изменения текста на чл. 81 ДЕО, който пък от своя страна възпроизвежда дословно разпоредбата на чл. 85 ДЕИО. Тази неизменчивост на нормата е доказателство както за устойчивостта на избрания подход за регулация на този тип антиконкурентно поведение на предприятията, така също и за неговата адаптивност към непрекъснатите промени в икономическите условия на пазара.

Разглежданата разпоредба се състои от три параграфа. Параграф 1 въвежда общата забрана за сключване на такива споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които биха могли да засегнат търговията между държавите членки и които имат за своя цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на Вътрешния пазар. Същият параграф съдържа и списък с примерни практики. Както обаче Съдът относително рано отбелязва в своята практика, този списък е само индикативен, а не изчерпателен.

Вторият параграф на чл. 101 ДФЕС изрично посочва санкцията за подобно поведение, а именно, че всички споразумения или решения, които попадат в приложното поле на предходния параграф, са нищожни *per se*.

Все пак разпоредбите на параграф 1 и параграф 2 могат да бъдат обявени за неприложими по отношение на визираните споразумения, съгласувани практики или решения на сдружения на предприятия, ако те допринасят за подобряване на производството или разпространението на стоки или за развитието на техническия или икономическия прогрес, като при това предоставят на потребителите справедлив дял от получените ползи, без обаче да налагат на участващите предприятия ограничения, които не са абсолютно необходими за постигането на тези цели, и без да дават възможност на такива предприятия да елиминират конкуренцията по отношение на съществена част от съответните стоки. Тази дерогация е предвидена в параграф 3 на изучаваната разпоредба. Въз основа на посочения параграф могат да бъдат предоставени както индивидуални

дерогации, тоест такива по отношение на конкретно споразумение, практика или решение, така също и групови дерогации, по отношение на определена група, видове споразумения в даден икономически отрасъл.

Внимателният анализ на така представената структура на нормата на чл. 101 ДФЕС показва, че прилагането на забраната за антиконкурентни споразумения почива на една обща методология, която изисква първоначално да бъде установена вредносноста на даденото споразумение, съгласувана практика или решение на сдружение на предприятия (Глава III), преди да се пристъпи към анализа на евентуалните компенсаторни ефекти, които даденото споразумение би могло да породи и чието установяване ще позволи на органите по защита на конкуренцията да предоставят дерогация от общата забрана (Глава IV).

Глава III изследва обхвата на забраната по чл. 101, § 1 ДФЕС, като е обърнато специално внимание на концепцията за независимост на поведението на предприятията на пазара и посредством нея са изследвани трите основни съставомерни поведения, които са забранени като несъвместими с правилата на свободната конкуренция. Видно от текста на разпоредбата на чл. 101, § 1 ДФЕС, той не се отнася до индивидуалното поведение на предприятията. Той е предназначен да се прилага единствено и само по отношение на това поведение, което е резултат от съгласуването на волите на минимум две икономически самостоятелни предприятия. Формите на това съгласуване са изрично посочени в текста на разпоредбата, а именно: споразуменията, съгласуваните практики и решенията на сдруженията на предприятията. Всяка една от трите форми е анализирана самостоятелно, като е отделено необходимото внимание на разграничението между тях в гранични случаи. Също така в главата е отделено специално внимание на способите, чрез които следва да бъде доказано наличието на някоя от тези форми, като основен акцент в анализа е поставен върху практиката на съюзната юрисдикция и на ЕК.

В тази глава на труда е разгледана и основополагащата концепция за нарушението на конкуренцията, като специално внимание е обърнато на широко дебатираните в доктрината и практиката видове нарушения по цел и по резултат.

В края на главата е разгледан въпросът за санкциите вследствие на нарушението на забраната и по-конкретно за прогласяването на нищожността на споразумението. Обърнато е специално внимание на това, че тази санкция се прилага само по отношение на договорните разпоредби, тоест тя не се прилага към съгласуваните практики, които се санкционират въз основа на вторичното право. Също така е посочено, че нито договорът, нито приетите регламенти въвеждат нов, автономен правен режим на нищожността. Към

нея трябва да се прилага съответното национално право, приложимо към споразумението. Принципите на равностойност и на ефективност трябва да се спазват в това отношение.

Глава IV от труда разглежда общата характеристика на режима на дерогации от забраната по чл. 101 § 1 ДФЕС. В самото начало на главата е направен особено интересен и оригинален сравнителноправен анализ между концепцията на Върховния съд на Съединените американски щати относно доктрината *rule of reason* и режима на индивидуално освобождаване, предвиден в чл. 101, § 3 ДФЕС, като ясно е посочена разликата в двата подхода и е отдадено предпочитание на подхода, използван от Комисията, основаващ се на първоначално установяване на нарушението и едва на следващ етап преценка за наличие на елементите за индивидуално освобождаване.

Условията по чл. 101, § 3 ДФЕС са обект на самостоятелен анализ в разглежданата глава. По един изключително задълбочен и систематичен начин са анализирани елементите на фактическия състав. За целта е използвана богатата практика на ЕК и СЕС, както и някои от атипичните актове на Комисията, посветени на проблематиката на индивидуалните освобождавания. Това особено ясно проличава при анализа на повишаването на ефективността, където следвайки структурата на Насоките на Комисията относно прилагането на чл. 81, пар.3 ДЕО, посредством решения на последната се изяснява съдържанието и характера на всеки един аспект на тази ефективност.

Не на последно място, в тази глава се прави анализ на режима на групово освобождаване, като акцентът е поставен върху общата характеристика на системата от норми за групово освобождаване, докато отделните регламенти са обект на самостоятелно изследване в следващите глави, посветени на видовете забранени споразумения. В тази част от изложението е направен съпоставителен анализ между първото поколение регламенти и тези, приемани след реформата в европейското конкурентно право от 90-те години. Подходът, използван преди тази реформа, превръщаше регламентите в списък от типизирани клаузи, които се считаха за съвместими с правилата на конкуренцията. Този подход бе силно критикуван в доктрината като ограничаващ свободата на договаряне, тъй като на практика предприятията, за да са сигурни, че ще се възползват от привилегиата на груповото освобождаване, възпроизвеждаха почти дословно разпоредбите на регламентите и реално се постигаше една стандартизация на договорите.

След 1999г. регламентите за групово освобождаване се основават на принципа за освобождаване на споразуменията, ако страните по тях имат пазарна мощ под определен праг, с изключение на някои т.нар. „твърди ограничения“ („черни клаузи“), които в никакъв случай не могат да бъдат освободени и чието присъствие води до отхвърляне на

освобождаването на цялото споразумение, независимо от пазарния дял на страните. Също така от освобождаването не могат да се възползват и т.нар. „сиви клаузи“, но за разлика от „черните клаузи“, тяхното отхвърляне не води до недействителност на цялото споразумение. Тоест при новия подход преобладаваща е икономическата оценка пред правната квалификация на споразуменията.

Представената в Част II от монографичния труд обща характеристика на забраната за антиконкурентно поведение на предприятията по чл. 101 ДФЕС показва, че прилагането ѝ зависи в голяма степен от вида на съответното споразумение, решение на сдружения на предприятия или съгласувана практика. Тази специфика обуславя и диференциран подход при изследване на законодателството и практиката на съюзните институции в областта на антикартелното право на Съюза. Поради тази причина в Част III на труда въпросите относно споразуменията за хоризонтално сътрудничество, към които ЕК проявява особено внимание (Глава V), и въпросите относно споразуменията за вертикално сътрудничество (Глава VI) са разгледани самостоятелно.

Глава V от труда е посветена на приложимостта на съюзния режим за защита на конкуренцията към споразуменията за хоризонтално сътрудничество. Съвременните икономически реалности, свързани най-вече с нарасналата конкуренция, много често стимулират стопанските субекти да предприемат стратегии за развитие, основани на взаимно сътрудничество. Чрез него най-често предприятията, опериращи на даден пазар, целят да поделят риска или да намалят разходите, свързани с инвестициите, в области и дейности като научно-изследователската дейност, разработването и пускането на пазара на нов продукт или услуга, навлизането на нови пазари. Без съмнение постигането на подобни цели има положителен ефект върху икономиката като цяло. В същото време обаче тези споразумения крият и сериозни рискове за нарушаване на конкуренцията във Вътрешния пазар. Така например посредством хоризонтални споразумения може да се постигне фиксиране на цени, разпределяне на производствени квоти, разпределяне на пазари, поддържане или засилване на пазарна мощ. Именно към намирането на баланс между тези две крайности, който, както посочва ЕК в своите Насоки относно хоризонталните споразумения, трябва да се осъществява изцяло в рамките на концепцията, залегнала в чл. 101, пар. 3 ДФЕС, са насочени изследователските ми усилия.

Тъй като хоризонталните споразумения не са хомогенна категория, анализът не може да бъде универсален, а следва да се индивидуализира с оглед категорията споразумение, което се изследва. Така в тази глава бяха обособени 7 раздела, всеки от които посветен на отделен вид споразумение за хоризонтално сътрудничество, като в

случаите, където има приет регламент, се анализира първо той, а едва след това се прави анализ на режима за индивидуално освобождаване.

Подобен аналитичен подход е възприет и в следващата Глава VI от труда, посветена на споразуменията за вертикално сътрудничество. В началото на главата е направена обща характеристика на икономическата логика на вертикалните споразумения и е проследено хронологично развитието на правната уредба в ЕС. На следващо място, анализирайки практиката на ЕК и на органите по защита на конкуренцията, са очертани четирите основни групи вертикални ограничения, които представляват интерес с оглед тяхната съвместимост с правилата на защита на конкуренцията. Този анализ е последван от преглед на уредбата относно груповото освобождаване на споразуменията за вертикално сътрудничество и в частност Регламент № 330/2010. Специално внимание е отделено на твърдите и изключените ограничения, наличието на които не позволява едно споразумение да получи дерогация от забраната. В края на главата са анализирани спецификите на режима на индивидуално освобождаване при тази категория споразумения.

Студия

1. Иван Стойнев, „Новата архитектура за финансова и икономическа стабилност в Европа“, in Атанас Семов, Новият европейски пакт от март 2012, УИ „Св.Климент Охридски“, 2012, стр. 66-94

Студията, посветена на Новата архитектура за финансова и икономическа стабилност в Европа, е първото в Съюза цялостно изследване на приетата в периода 2009-2012г. правна уредба на съюзно равнище, целяща изграждането на постоянен механизъм за предотвратяване на фискални и икономически кризи в рамките на Европейския съюз и в частност на Евророната.

Студията е в обем от 29 стр. и се състои от увод и две части. В Увода е проследен генезисът на кризата със суверенните дългове в Евророната.

В първата част на студията е представен и анализиран временният механизъм за финансова стабилност. Този временен механизъм постави основата на бъдещата нова архитектура за финансова стабилност. Обяснена е главната му задача, а именно да бъдат финансирани за определен период от време тези държави членки на Евророната, които не могат да се рефинансират посредством механизмите на финансовите пазарите и по този начин да се избегне колапсът на финансовата им система, като им се предостави необходимото време, за да бъдат предприети необходимите действия за разрешаване

бюджетните им проблеми чрез въвеждане на мерки, насочени към намаляване на дефицита и държавния дълг.

Разгледани са и двата елемента, върху които този механизъм е изграден: Европейски фонд за финансова стабилност (ЕФФС) и Европейски механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС). Анализирани са и ролята, която има МВФ, който е призван да подпомага дейността чрез допълнително финансиране, възлизащо на една трета от сумата, предоставена от ЕС.

Във втората част на студията е проследено изграждането на постоянния механизъм за стабилност и е направен анализ на трите акта, стоящи в основата на новата архитектура за финансова стабилност, а именно: Решение 2011/199/ЕС относно изменение на член 136 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на механизъм за стабилност за държавите членки, чиято парична единица е еврото; Договора за създаване на Европейски механизъм за стабилност, подписан на 2 февруари 2012г., и Договора за стабилност, координация и управление в икономическия и паричен съюз, подписан на 2 март 2012г.

Всеки един от актовете е анализиран самостоятелно и са изведени техните основни характеристики и специфики, както и влиянието, което имат върху правото на ЕС.

Статии

- 1. Иван Стойнев, „Дефиниране на понятието „предприятие“ в практиката на Съда на Европейския съюз при определяне персоналният обхват на правилата за защита на конкуренцията“, Правен преглед, брой: 4, 2017, стр. 96-104*

Статията отделя специално внимание на значението на практиката на СЕС при дефинирането на понятието за предприятие, като адресат на правния режим за защита на конкуренцията в ЕС. Очертани са последиците върху правоприлагането на концепцията вследствие на ясно заявения икономическия характер на понятието и изведения от Съда функционален подход при дефинирането. Систематизирана е практиката относно хипотезите, при които определени дейности, дефинируеми като стопански, все пак са изключени от понятието поради наличието на определени специфики като публична власт, изключителен социален характер и работна сила. В тази връзка с особено важен приносен характер е анализът и систематизацията на практиката на СЕС във връзка с постепенно

изгражданата през последните тридесет години концепция за изключителния социален характер на дейностите, като предпоставка за дефинирането на дейността като такава с нестопански характер.

2. Иван Стойнев, Ролята на Съда на Европейския съюз в контрола за законосъобразност по член 263 ДФЕС на актовете на Комисията, приети в изпълнение на Регламент (ЕО) № 139/2004, Съвременно право, брой: 3, 2012, стр. 28-42

Статията анализира ролята на СЕС в развитието на контрола за законосъобразност на актовете на Комисията, приети в изпълнение правомощията ѝ по Регламент (ЕО) № 139/2004 относно контрола на концентрациите.

В началото на статията са анализирани и систематизирани основните видове актове, които ЕК приема в изпълнение правомощията ѝ по горесцитирания регламент, като е обърнато специално внимание на онези от тях, които се явяват окончателни за производството.

Анализирани са елементите на иска по чл. 263 ДФЕС, като съществено внимание е отделено на доктрината *Plaumann* относно правния интерес от водене на дела за отмяна на актовете на Комисията, с които се разрешава или забранява дадена концентрация на пазара. Изследвана е общата хипотеза на процесуална легитимация на третите лица, както и две специфични хипотези- на миноритарните акционери и синдикатите.

Накрая е направен анализ на обхвата на контрол, осъществяван от Съда, и влиянието на практиката върху дискреционната власт на Комисията.

3. Ivan Stoynev, „L'EUROPE EN PANNE D'ÉNERGIE. LES FAIBLESSES DE LA POLITIQUE ÉNERGÉTIQUE DE L'UNION EUROPÉENNE“, in Yves Petit, Branko Rakic, Maja Lukic L'IDÉE D'UNION EUROPÉENNE DE 1929 A 2016: DU PROJET D'ARISTIDE BRIAND AU RETRAIT DU ROYAUME-UNI, Univerzitet u Beogradu –Pravni fakultet Centar za izdavaštvo i informisanje, 2017, стр. 247-255

В статията, озаглавена „Европа в енергийна криза: слабости в енергийната политика на ЕС“, се прави задълбочен и критичен анализ на новата редакция на разпоредбата на чл.194 ДФЕС, представляваща релевантната правна база за изграждането на обща европейска политика в областта на енергетиката. В труда е застъпена тезата, че така

разписаната правна рамка не е достатъчна за постигането на основната цел, както и че поставените пред Съюза цели влизат в противоречие с целите на енергийната политика, което допълнително отслабва възможността ЕС да изгради единна и функционираща политика в сектор енергетика.

Анализирани са правните инструменти, с които разполагат институциите на ЕС при реализирането на енергийната политика. Също така е направено и изследване на процеса на вземане на решения и на отделните правни инструменти, като се аргументира, че те не отчитат спецификата на сектора и значението му за Съюза и за държавите членки, което допълнително намалява ефективността на действията на институциите.

4. Ivan Stoynev, „La notion de „service d'intérêt général“ dans le secteur d'énergie: l'industrie de réseaux et le service public“, in Antony Galabov, Gilles Rouet, Services publics, entreprises publiques: quelle place pour les citoyens?, Harmattan, 2015, стр. 143-153

В статията, озаглавена „Понятието за услуги от общ интерес в сектора на енергетиката: мрежови индустрии и публични услуги“, се прави цялостен анализ и систематизация на използваните от съюзния законодател в областта на енергетиката понятия: „услуги от общ интерес“, „универсални услуги“ и „публични услуги“. Проследено е утвърждаването на трите понятия в икономическата и правната доктрина, като е застъпена тезата, че дори тези три понятия да са с един и същи генезис, те все пак имат различен обхват и свързаните с тях задължения на предприятията са различни. Това е особено видно в сектора на енергетиката и по-конкретно при енергийните мрежи, организирани около модела на естествения монопол.

В труда са анализирани спецификите на дейностите, свързани с енергийните мрежи, като е обърнато внимание на влиянието, което имат тези специфики върху организацията на дейността на предприятията, свързана с възложените им услуги от общ интерес.

5. Иван Стойнев, „Въпроси на конкурентното право в сектор енергетика“, in Анжела Аршинкова, Иван Стойнев, Приложение на специализираното законодателство в областта на енергетиката, ВСС, 2015, стр. 104-117

Статията „Въпроси на конкурентното право в сектор енергетика“ е първото изследване на български език, посветено на аспекти на конкурентното право в областта на

енергетиката и по-конкретно на проблемите при взаимодействието между органите по защита на конкуренцията и регулаторните органи. В труда е застъпената тезата, че с оглед на специфичните задачи и правни инструменти, с които разполагат органите по защита на конкуренцията, реално те осъществяват дейност, сходна с тази на секторния регулатор, което повдига въпроса за съгласуваността в действието на двата органа. В точка 2 от статията са разгледани и анализирани целите на регулаторите и на органите по защита на конкуренцията, като е акцентирано върху спецификите на всяка една от тях.

В точка 3 е направено сравнение на правните средства, с които разполагат двата вида органи, като акцентът е поставен върху палитрата от правни инструменти на разположение на органите по защита на конкуренцията.

6. Иван Стойнев, „Производства във връзка със защита на потребителите на електрическа енергия. Колективни и индивидуални искове“, in Анжела Аршинкова, Иван Стойнев, Приложение на специализираното законодателство в областта на енергетиката, ВСС, 2015, стр. 54-64

Статията е първото и засега единственото цялостно научно-практическо изследване на проблемите, свързани със защитата на потребителите на електрическа енергия и по-конкретно относно приложимостта на чл. 143 и чл. 148 от Закона за защита на потребителите.

В труда се прави анализ на уредбата относно сключването на договори за доставка на електрическа енергия при общи условия, като се отделя специално внимание на две от най-често срещаните в практиката клаузи, нарушаващи правата на потребителите: клаузи, предвиждащи едностранни корекции от страна на електроразпределителното предприятие за минал период, и клаузи, предвиждащи, че получаването на фактура, както и подаването на възражение срещу сметката за консумирана електрическа енергия, не освобождават потребителя от задължението му да заплати дължимата сума в срок.